

Duiding arbeidsmarkt-ontwikkelingen

November 2022



Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. WW-uitkeringen	3
1.1. Lopende WW-uitkeringen	3
1.2. Instroom en uitstroom WW per kwartaal	4
1.3. Personen met WW naar sector	5
1.4. Uitstroom uit de WW naar werk, bijstand, IOW	6
2. Vacatures en werkgelegenheid	9
2.1. Totale vacaturemarkt en werkgelegenheid	9
2.2. Vacatures naar beroepsniveau en beroepsklasse	12
3. Spanningsindicator	14
3.1. Spanning op de arbeidsmarkt	14
3.2. Spanning naar beroepsniveau en beroepsklasse	15
3.3. Spanning naar arbeidsmarktregio	16
Bijlage I Ontslagvergunningen	17
Colofon	18

Samenvatting

Deze publicatie Duiding Arbeidsmarktontwikkelingen van november 2022 gaat in op ontwikkelingen in WW-uitkeringen, vacatures, werkgelegenheid en spanning op de arbeidsmarkt in de eerste twee tot drie kwartalen van 2022. Daarnaast komt aan bod hoeveel mensen er in 2021 vlak na afloop van de WW werk hadden, of naar een bijstands- of IOW-uitkering gingen. De hier getoonde arbeidsmarkt cijfers tonen een zeer krappe arbeidsmarkt aan, met een laag aantal WW-uitkeringen, een hoge werkgelegenheid, veel vacatures en grote kansen op werk voor werkzoekenden.

Enkele belangrijke uitkomsten uit deze publicatie:

- Vanaf april 2022 stijgt de werkloosheid, terwijl het aantal WW-uitkeringen eerst nog bleef dalen. De toename van de werkloosheid komt doordat er meer mensen vanuit de niet-beroepsbevolking werkloos zijn geworden dan er vanuit werkloosheid de beroepsbevolking hebben verlaten. Hierbij gaat het om mensen die wel op zoek gaan naar werk, en ook beschikbaar zijn, maar daar niet meteen in slagen. Daarom worden ze als werkloos geteld. Dat leidt niet tot meer WW-uitkeringen, omdat je moet hebben gewerkt om voor een uitkering in aanmerking te komen.
- Dat verklaart waarom het aantal lopende WW-uitkeringen in september 2022 27% lager ligt dan een jaar eerder, terwijl de werkloosheid in diezelfde periode maar 4% is gedaald.
- Tussen juli 2021 en juli 2022 is het aantal mensen met een lopende WW-uitkering in alle sectoren gedaald. Bij de sectoren met de sterkste daling vinden we vooral sectoren waar de maatregelen tegen het coronavirus in 2020 en 2021 het hardst aankwamen. Dat is het duidelijkst voor de horeca. In de sectoren met de kleinste daling had de coronacrisis minder effect op het aantal WW-uitkeringen. Voorbeelden hiervan zijn openbaar bestuur en zorg & welzijn.
- In 2021 verlieten 368.500 mensen de WW. Verreweg de meeste van hen (67%) hadden werk kort na afloop van de WW. Een veel kleinere groep (3,6%) kwam na afloop van de WW in de bijstand terecht. Bij alle leeftijdsgroepen nam de uitstroom naar werk toe in 2021, en vooral ook bij de 55-plussers. De toegenomen krapte op de arbeidsmarkt lijkt daarmee een gunstig effect te hebben op de baanvindkansen van WW-uitkeringsgerechtigden van alle leeftijden in 2021. In dat jaar kwamen uitstromers uit de WW ook minder vaak na de WW in de bijstand terecht dan in voorgaande jaren.
- Het aantal openstaande vacatures steeg verder tot een nieuw record en kwam eind juni 2022 uit op 467.000. De meeste openstaande vacatures waren in de handel, de zakelijke dienstverlening en de zorg.
- Het aantal banen van werknemers en zelfstandigen nam in het tweede kwartaal van 2022 toe met 85 duizend en kwam uit op 11,4 miljoen. Het aantal banen van werknemers ligt in de meeste sectoren inmiddels hoger dan voor de coronacrisis.
- Door een hoog aantal vacatures en een laag aantal kortdurende werklozen nam in het tweede kwartaal van 2022 de spanning op de arbeidsmarkt verder toe: de arbeidsmarkt is in alle arbeidsmarktregio's krap tot zeer krap.
- Het aantal ontslag aanvragen om bedrijfseconomische redenen over de eerste negen maanden van 2022 ligt 25% lager dan in dezelfde periode van 2021. In augustus en september 2022 neemt het aantal ontslag aanvragen wel weer toe.

De huidige situatie met hoge inflatie en onzekerheden rond de oorlog in Oekraïne zal zeker een effect gaan hebben op de economie en de arbeidsmarkt. Hoe groot dat effect zal zijn, is op moment van schrijven van deze publicatie nog onzeker.

1. WW-uitkeringen

1.1. Lopende WW-uitkeringen

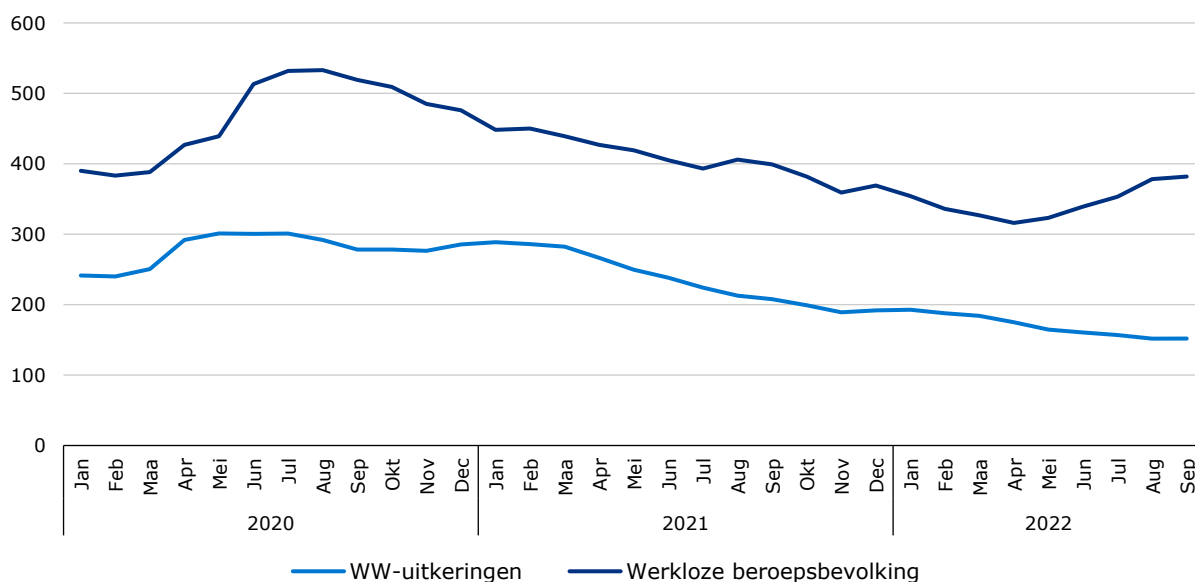
Vanaf april 2022 bewegen de werkloosheid en het aantal WW-uitkeringen verschillende kanten op. Terwijl de werkloosheid steeg, bleef het aantal WW-uitkeringen eerst nog dalen. Pas in september 2022 stopt de daling van het aantal WW-uitkeringen (Figuur 1.1).

De toename van de werkloosheid komt doordat er meer mensen vanuit de niet-beroepsbevolking werkloos zijn geworden dan er vanuit werkloosheid de beroepsbevolking hebben verlaten.¹ Hierbij gaat het om mensen die wel op zoek gaan naar werk (en ook beschikbaar zijn), maar daar niet meteen in slagen. Daarom worden ze als werkloos geteld. Dat leidt niet tot meer WW-uitkeringen, omdat iemand moet hebben gewerkt om voor een uitkering in aanmerking te komen.

Door deze uit elkaar lopende ontwikkelingen ligt het aantal lopende WW-uitkeringen in september 2022 27% lager dan een jaar eerder, terwijl de werkloosheid in diezelfde periode maar 4% is gedaald. Box 1.1. gaat verder in op redenen waarom WW-uitkeringen en werkloosheid niet altijd dezelfde ontwikkeling vertonen.

Figuur 1.1 Lopende WW-uitkeringen en werkloze beroepsbevolking

Aantal per maand, in duizendtallen

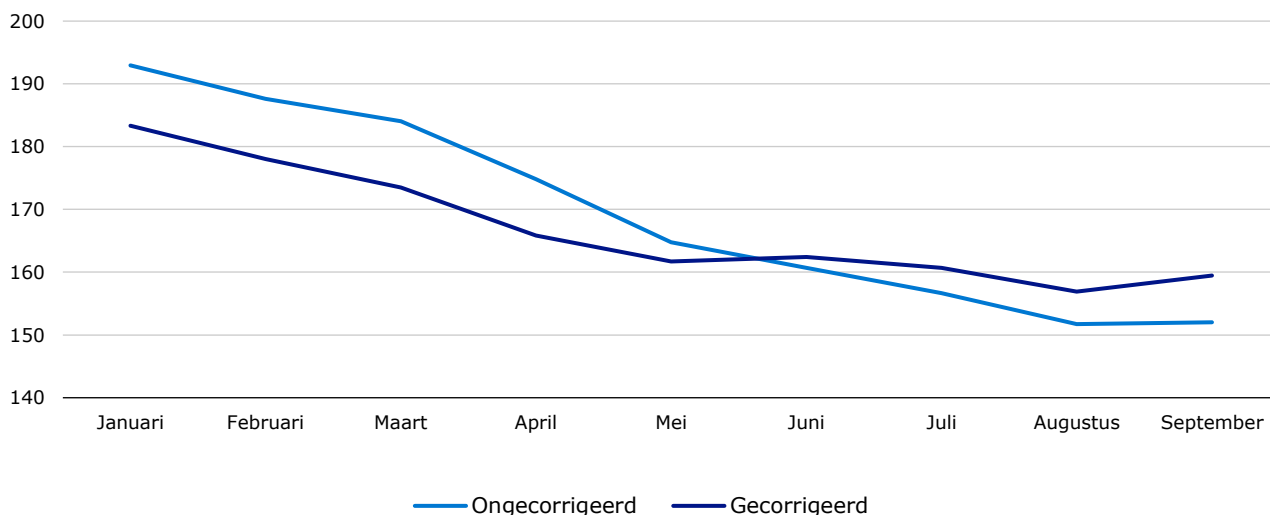


Bron: UWV en CBS

De WW-cijfers in Figuur 1.1 zijn niet voor seizoensinvloeden gecorrigeerd, in Figuur 1.2 is dat wel gedaan. Omdat de WW-seizoengevoelig is, laten de WW-cijfers vanaf januari 2022 een iets te optimistisch beeld zien. Na correctie voor seizoeneffecten loopt de lijn van het aantal WW-uitkeringen vlakker. Vanaf mei is er nog nauwelijks sprake van een daling.

¹ CBS (oktober 2022), Aantal werklozen verder gestegen.

Figuur 1.2 Lopende WW-uitkeringen zonder en met seizoencorrectie in de eerste 9 maanden van 2022
Aantal per maand, in duizendtallen



Bron: UWV

Box 1.1. Verschillen in ontwikkeling WW-uitkeringen en werkloosheid

De ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen volgt om een aantal redenen niet precies de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking. In het eerste halfjaar van de coronacrisis gold dat extra sterk, maar ook sinds april 2022.

- Niet elke werkloze heeft een WW-uitkering. Dat kan zijn omdat er nog onvoldoende gewerkt is om recht op een WW-uitkering te hebben, of omdat de WW-uitkering is afgelopen zonder dat iemand nieuw werk heeft gevonden. Er kan wel sprake zijn van een andere uitkering, zoals een bijstandsuitkering of arbeidsongeschiktheidsuitkering. Aan het begin van de coronacrisis verloren vooral veel jongeren hun baan. Die hebben meestal vanwege hun beperkte arbeidsverleden nog geen of slechts kort recht op een WW-uitkering. Daardoor steeg de werkloosheid veel sterker dan het aantal WW-uitkeringen. Als jongeren al recht hadden op een uitkering, stroomden ze snel weer uit.²
- Niet iedereen met een WW-uitkering wordt tot de werkloze beroepsbevolking gerekend.³ Dat kan bijvoorbeeld gelden voor mensen die naast hun WW-uitkering een baan hebben.
- De werkloosheid kan ook stijgen doordat meer mensen zich gaan aanbieden op de arbeidsmarkt. Het gaat dan om mensen die voorheen niet tot de beroepsbevolking werden gerekend, omdat ze niet werkten en ook geen werk zochten (of nog geen 15 jaar waren). Dat verklaart de toename van de werkloosheid vanaf april 2022.⁴

1.2. Instroom en uitstroom WW per kwartaal

Vanaf het eerste kwartaal van 2021 is de uitstroom uit de WW groter dan de instroom. Figuur 1.3 laat een daling van de instroom zien in het tweede kwartaal van 2022 en een lichte stijging in het derde kwartaal. De cijfers in deze grafiek zijn niet gecorrigeerd voor seizoenseffecten.⁵

De instroom in de WW is meestal het hoogst in het eerste kwartaal en het laagst in het tweede en derde kwartaal. Relatief veel arbeidscontracten lopen af aan het begin van het jaar. Verder is er in het eerste kwartaal minder werk in seizoengevoelige sectoren als de landbouw, de bouw en de horeca. De relatief lage instroom in het tweede en derde kwartaal is vooral een seizoenseffect.

De uitstroom uit de WW is meestal het hoogst in het tweede kwartaal en het laagst in de overige drie kwartalen. Ook dit hangt samen met werk in seizoengevoelige sectoren. Dat verklaart de afwijkende ontwikkeling in het tweede kwartaal van 2022.

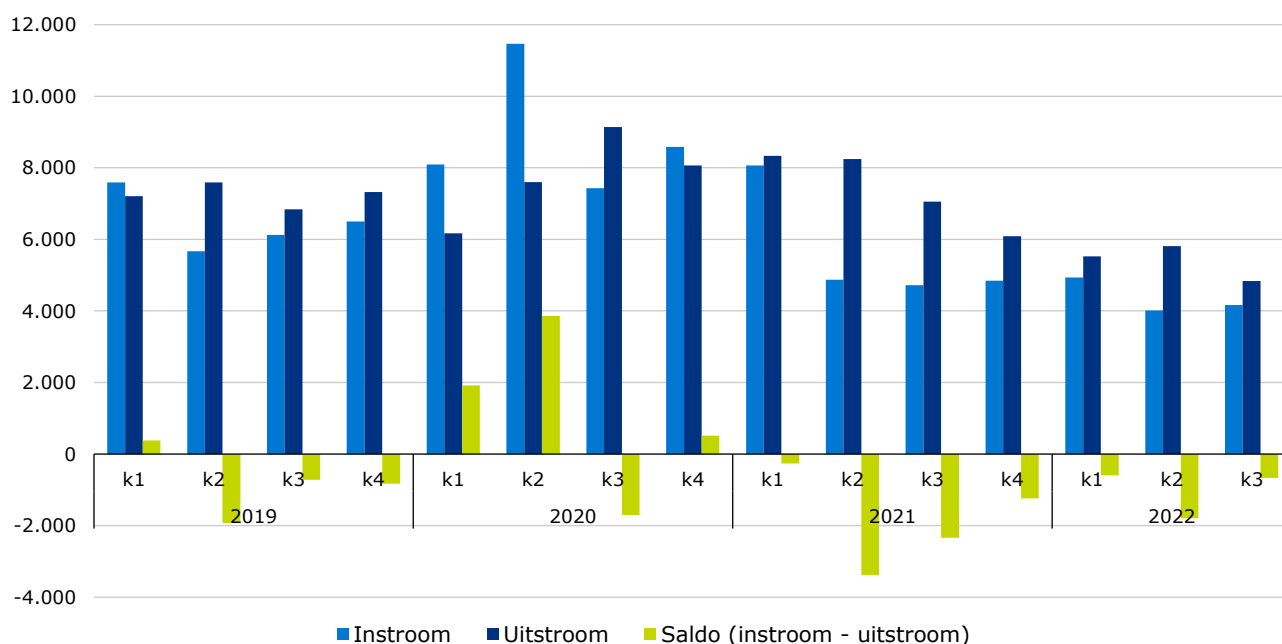
² UWV (oktober 2020), *Duiding arbeidsmarktontwikkelingen oktober 2020*.

³ Volgens de internationale definitie vallen daar alleen mensen zonder werk (van minimaal een uur per week) onder die beschikbaar zijn voor werk en recent actief hebben gezocht naar werk. Hoe mensen worden ingedeeld hangt af van hoe ze de enquêtevragen over deze onderwerpen hebben ingevuld. Het is mogelijk dat ook iemand met een volledige WW-uitkering o.b.v. de gegeven antwoorden niet als werkloos wordt geteld.

⁴ CBS Statline (20 oktober 2020), *Arbeidsdeelname; wisselingen arbeidspositie na drie maanden, per maand*. CBS (oktober 2022), *Aantal werklozen verder gestegen*.

⁵ In Figuur 1.3 worden gemiddelde aantallen per week getoond, omdat een kwartaal niet altijd uit evenveel weken bestaat.

Figuur 1.3 WW-instroom en WW-uitstroom per kwartaal
Gemiddeld aantal uitkeringen per week



Bron: UWV

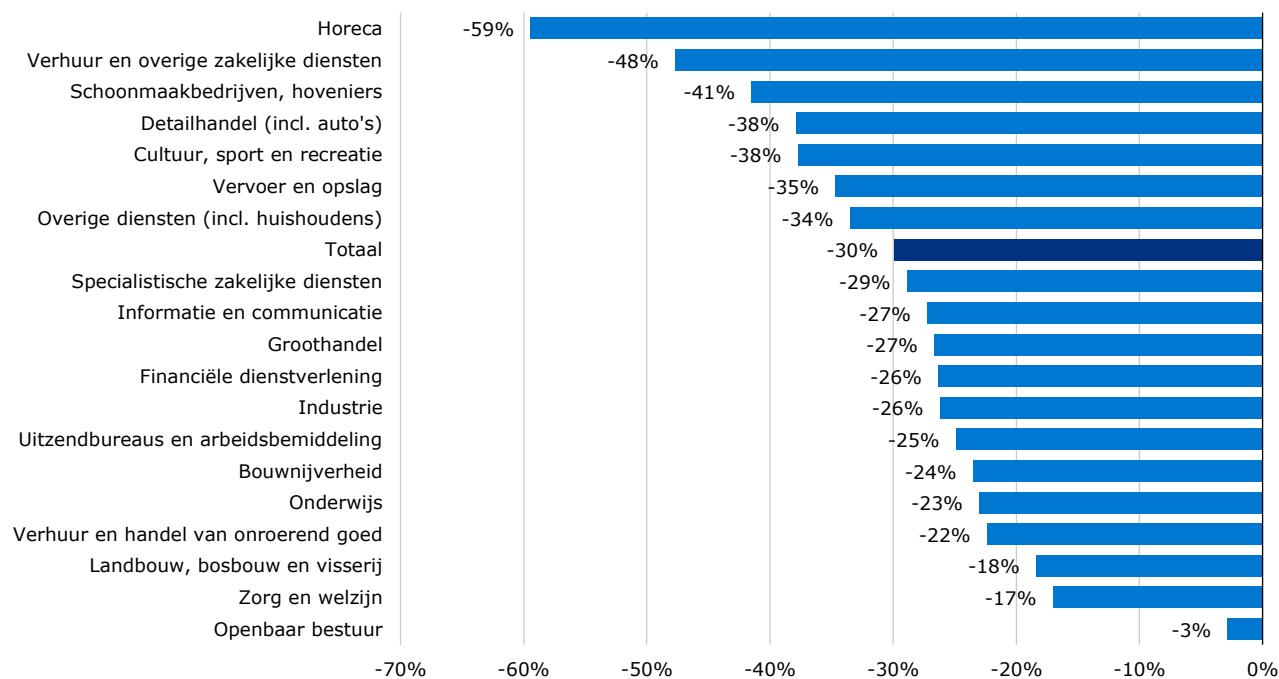
1.3. Personen met WW naar sector

Tussen juli 2021 en juli 2022 is het aantal personen met een lopende WW-uitkering in alle sectoren gedaald (Figuur 1.4). Bij de sectoren met de sterkste daling vinden we vooral sectoren waar de maatregelen tegen het coronavirus in 2020 en 2021 het hardst aankwamen. Daardoor was het aantal mensen met een WW-uitkering sterk gestegen. Dat is het duidelijkst voor de horeca. Onder verhuur en overige zakelijke diensten vallen o.a. de reisbranche en de beveiliging. De daling in de sector schoonmaakbedrijven en hoveniers komt vooral door de schoonmaakbedrijven.

In de sectoren met de laagste daling had de coronapandemie weinig effect op het aantal WW-uitkeringen. Voorbeelden hiervan zijn openbaar bestuur, zorg & welzijn en landbouw, bosbouw & visserij.

In alle getoonde sectoren was het aantal personen met een lopende WW-uitkering in juli 2022 tot onder het niveau van juli 2019 gedaald. Als we iets verder inzoomen dan blijkt dat alleen de luchtvaart nog meer mensen met een WW-uitkering heeft dan voor de coronapandemie.

Figuur 1.4 Personen met WW per sector*, juli 2021-juli 2022
Ontwikkeling in procenten



*Sector volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS.
 Bron: UWV

1.4. Uitstroom uit de WW naar werk, bijstand, IOW

Iemand die werkloos raakt en recht heeft op een WW-uitkering, heeft deze uitkering tijdelijk. Het mooiste is als de werkloze gedurende de WW-uitkering weer werk vindt en in voldoende eigen inkomen kan voorzien. Het is dan ook interessant om te kijken wat de situatie is van mensen bij wie de WW-uitkering is beëindigd. Hoeveel hebben weer werk? Hoeveel zijn in de bijstand terecht gekomen of ontvangen een IOW-uitkering voor 60-plussers? UWV brengt dit in beeld. Met behulp van koppeling van bronnen is onderzocht of personen die uit de WW stromen kort na afloop van de WW-uitkering weer aan het werk zijn, of zijn doorgestroomd naar een bijstands- of IOW-uitkering (zie Toelichting in Box 1.2).

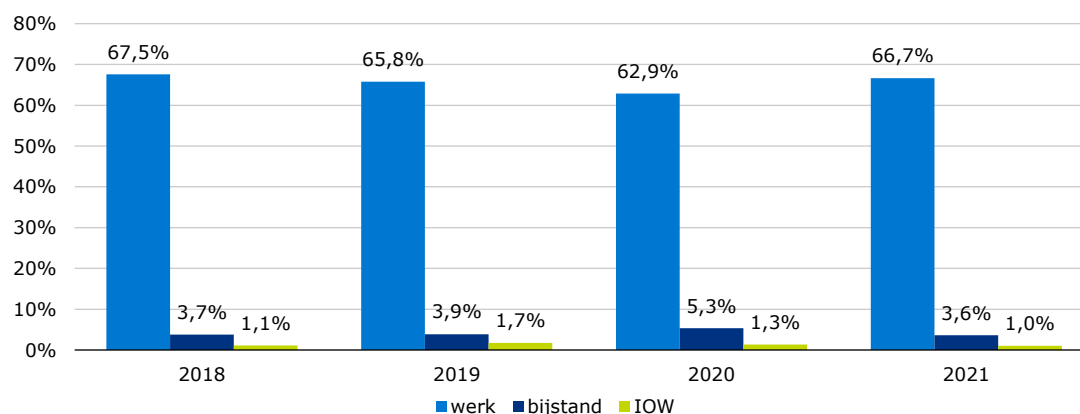
Merendeel vindt werk na afloop WW

In 2021 verlieten 368.500 mensen de WW. Verreweg de meeste van hen, 245.700, hadden werk kort na afloop van de WW. Dat komt neer op 66,7% van de WW-uitstroom (Figuur 1.5). Een veel kleinere groep, 13.300 personen, kwam na afloop van de WW in de bijstand terecht. Zij vertegenwoordigen daarmee 3,6% van de WW-uitstroom. Zij hebben geen werk kunnen vinden, of geen werk dat voldoende inkomsten opleverde om in het bestaansminimum te kunnen voorzien. Degenen die na de WW overgaan naar bijstand, voldoen daarbij overigens wel aan de andere eisen die er zijn om in aanmerking te komen voor bijstand. Zo telt het vermogen mee en het inkomen van een eventuele partner.

Naast uitstroom naar werk en bijstand is er nog een kleine groep die vlak na afloop van de WW doorstroomt naar een IOW-uitkering, 3.700 in 2021, ofwel 1,0% van de WW-uitstroom. Deze stroom is veel kleiner, omdat de IOW-regeling alleen geldt voor personen die op het moment dat ze in de WW kwamen 60 jaar of ouder waren.

Mensen met een beëindigde WW-uitkering kunnen ook na afloop van de WW-uitkering gedurende maximaal 14 maanden een aanvullende PAWW-uitkering ontvangen, mits dit is afgesproken in de cao waar die persoon werkzaam was vóór de WW en het arbeidsverleden lang genoeg is. UWV heeft geen zicht op het gebruik van deze regeling. Daarnaast zijn er nog andere situaties mogelijk na afloop van de WW, zie Toelichting in Box 1.2.

Figuur 1.5 Uitstroom van personen uit de WW naar werk, bijstand, IOW
In percentage van de WW-uitstroom



Bron: UWW

Hogere uitstroom naar werk in 2021

In economisch goede tijden met een gunstige arbeidsmarkt voor werkzoekenden, ligt de uitstroom naar werk hoger dan in andere tijden. Zo had in 2021 66,7% vlak na afloop van de WW-uitkering een baan. Dat is meer dan in het coronajaar 2020, toen 62,9% van de uitstromers uit de WW doorstroomde naar werk. Het percentage van de uitstromers dat na de WW in de bijstand komt beweegt juist de andere kant op. In 2021 stroomde 3,6% van de personen van wie de WW-uitkering was geëindigd door naar bijstand. Dat is minder dan in 2020 (5,3%).

Tabel 1.1 Uitstroom van personen uit de WW naar werk, bijstand, IOW naar leeftijd
In percentage van de WW-uitstroom

	15 tot 25 jaar	25 tot 35 jaar	35 tot 45 jaar	45 tot 55 jaar	55 jaar en ouder
Werk					
2018	66,3%	69,0%	73,0%	75,0%	52,7%
2019	65,5%	67,1%	71,1%	73,4%	52,5%
2020	65,2%	64,8%	65,5%	68,8%	49,6%
2021	65,6%	68,0%	69,5%	73,6%	55,1%
Bijstand					
2018	3,7%	3,5%	3,5%	3,5%	4,5%
2019	4,4%	3,8%	3,8%	3,4%	4,2%
2020	5,2%	5,9%	5,7%	4,7%	4,7%
2021	4,2%	4,1%	3,9%	3,0%	2,9%
IOW					
2018	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,2%
2019	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,5%
2020	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,2%
2021	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,2%

Bron: UWW

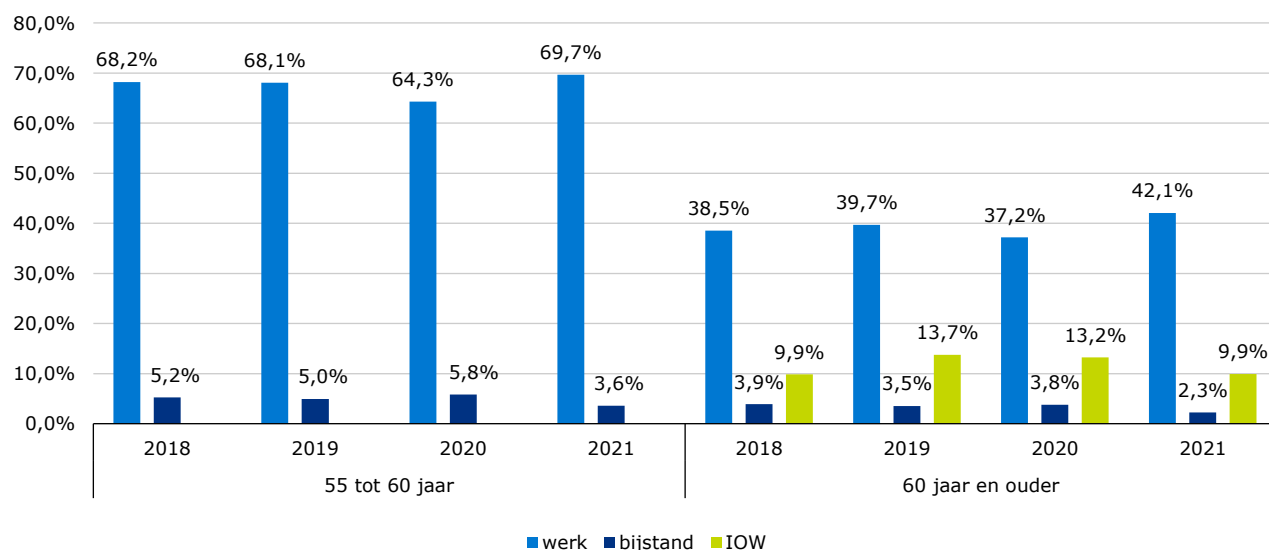
Toename uitstroom naar werk ook bij 55-plussers

Bij alle leeftijdsgroepen nam het percentage dat na de WW uitstroomt naar werk toe in 2021 (Tabel 1.1). Dat geldt vooral voor de oudere leeftijdsgroepen. In 2021 had 69,7% van de WW-uitstromers van 55 tot 60 jaar werk na afloop van de WW (Figuur 1.6). Dat is ruim 5 procentpunt meer dan in 2020, maar ook meer dan in 2019 en 2018. Ook bij de 60-plussers lag het aandeel dat uitstroomde naar werk in 2021 behoorlijk hoger dan in de jaren ervoor. De toegenomen krapte op de arbeidsmarkt lijkt daarmee een gunstig effect te hebben op de baanvindkansen van WW-uitkeringsgerechtigden van alle leeftijden. 55-plussers kwamen, net als andere leeftijdsgroepen, in 2021 ook minder vaak na de WW in de bijstand of IOW terecht dan in voorgaande jaren.

Ondanks de gestegen uitstroom naar werk bij 60-plussers, ligt bij deze leeftijdsgroep het percentage dat kort na de WW weer aan het werk is lager dan bij 60-minners. Boven de 60 jaar komt het ook voor dat mensen na de WW met (vervroegd) pensioen gaan. Daarnaast wordt bij 60-plussers de WW-uitkering waarschijnlijk vaker beëindigd vanwege langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid dan bij de andere leeftijdscategorieën.

Figuur 1.6 Uitstroom van 55-plussers uit de WW Situatie naar werk, bijstand, IOW

In percentage van de WW-uitstroom



Bron: UWV

IOW mogelijk vanaf 60-jarige leeftijd

Vanaf 60-jarige leeftijd kunnen personen na afloop van de WW-uitkering in aanmerking komen voor een IOW-uitkering. In 2021 stroomde bijna 10% van de 60-plussers vlak na afloop van de WW door naar IOW. Dat aandeel is flink hoger dan het aandeel dat na de WW naar bijstand gaat in die leeftijdsgroep. De IOW-regeling is gunstiger dan de bijstand, onder andere omdat het vermogen en het inkomen van de eventuele partner niet meetelt.

Box 1.2. Toelichting op uitstroom WW naar werk, bijstand, IOW

Door de WW-administratie te koppelen met de Polisadministratie (het register van alle inkomstenverhoudingen in Nederland), kunnen we zien in welke situatie mensen die uit de WW stromen terecht komen. We berekenen de volgende drie situaties:

- Iemand stroomt na afloop van de WW uit naar werk als hij of zij uiterlijk 1 maand na afloop van de WW een baan heeft volgens de Polisadministratie of vanuit de WW als zelfstandige aan de slag gaat. Het gaat hierbij om werkervaringen ongeacht de omvang van de baan, en de werkervaring kan ook tijdens de WW-periode hebben plaatsgevonden. Meer informatie staat in hoofdstuk 1 van een eerdere editie van [Duiding arbeidsmarktontwikkelingen](#).
- Iemand stroomt na afloop van de WW uit naar bijstand als hij of zij plus of min 3 maanden na afloop van de WW volgens de Polisadministratie een nieuwe [bijstandsuitkering](#) kreeg in het kader van de Participatiewet, inclusief [IOAW](#) en [IOAZ](#). Bij bijstand nemen we vanwege de overgang naar een andere uitvoeringsinstantie en administratiesysteem een ruimere tijd tussen de twee soorten uitkeringen dan bij uitstroom naar werk.
- Iemand stroomt na afloop van de WW uit naar [IOW \(Wet inkomensvoorziening oudere werklozen\)](#) als deze persoon plus of min 3 maanden na afloop van de WW volgens de Polisadministratie een nieuwe IOW-uitkering heeft. Volgens de wet geldt deze uitkering alleen voor personen die bij aanvang van de WW 60-plus waren.

Combinaties van deze arbeidsmarktsituaties kunnen voorkomen. Zo kan iemand na afloop van de WW zowel uitstromen naar werk als naar bijstand. In dit soort gevallen telt deze persoon in elke afzonderlijke uitstroomsituatie mee.

Met deze drie uitstroomsituaties brengt UWV voor een deel in beeld wat de situatie is van personen die de WW verlaten. Het is een momentopname, we meten namelijk alleen de situatie vlak na afloop van de WW-uitkering. Bovendien zijn er naast uitstroom naar werk, bijstand of IOW nog vele andere situaties mogelijk. Dan gaat het bijvoorbeeld om een overgang naar de Ziektewet of arbeidsongeschiktheid, pensioen, een [PAWW-uitkering](#), het starten van een opleiding of een situatie waarin iemand zowel geen werk als geen uitkering heeft.

2. Vacatures en werkgelegenheid

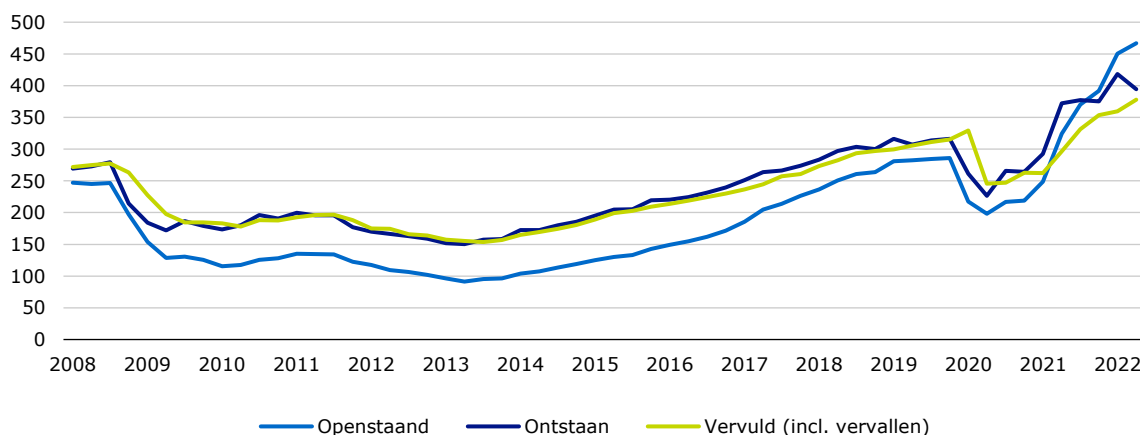
2.1. Totale vacaturemarkt en werkgelegenheid

Het CBS telde eind juni 2022 467.000 openstaande vacatures. Daarmee werd het record van het eerste kwartaal met 16.000 overtroffen. Het aantal openstaande vacatures is daarmee in twee jaar tijd ruim verdubbeld. In het tweede kwartaal van 2022 ontstonden 394.000 nieuwe vacatures en waren er 378.000 vervulde en vervallen vacatures. Het aantal nieuwe vacatures daalde in het tweede kwartaal iets ten opzichte van het recordaantal van het eerste kwartaal.

In het tweede kwartaal van 2022 waren er 54 vacatures per duizend banen van werknemers. De vacaturegraad was het hoogst in de horeca (96) en de informatie en communicatie (89).⁶

Figuur 2.1 Aantal openstaande, ontstane en vervulde vacatures

Aantal in duizendtallen, seizoensgecorrigeerd



Bron: CBS

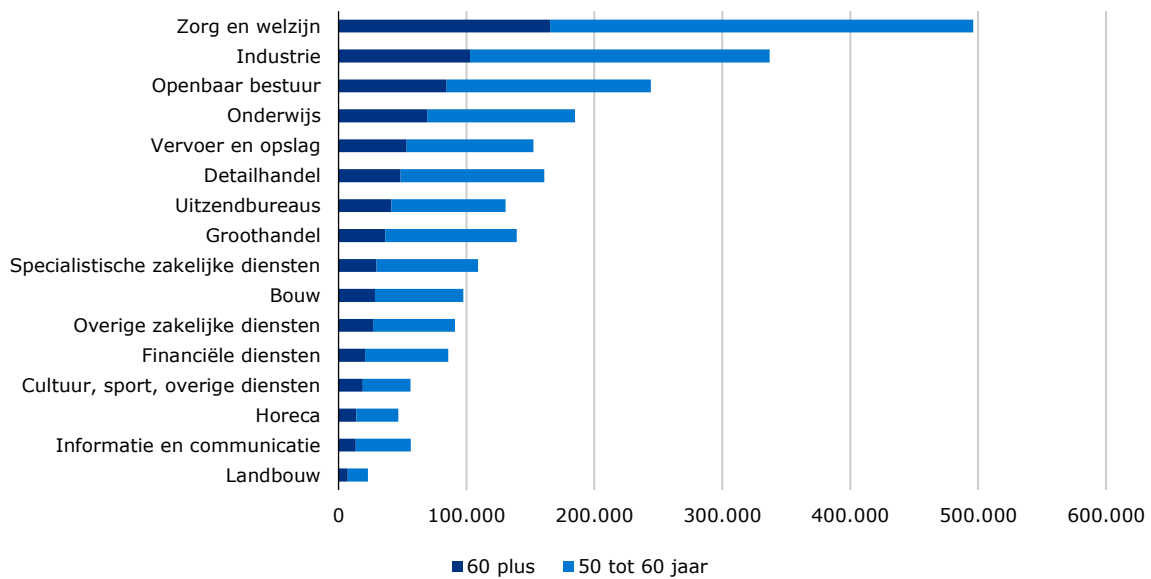
Voor de sterke toename van het aantal vacatures zijn meerdere oorzaken aan te wijzen:

- Na de coronacrisis kwam de economie weer op gang: consumenten gingen weer winkelen, uit eten, op vakantie en bedrijven gingen weer investeren.
- Door de economische groei nam de werkgelegenheid sterk toe.
- Mede door het lage aantal faillissementen lag het aantal nieuwe bedrijven hoger dan het aantal bedrijfsopheffingen.
- Ook de arbeidsmobiliteit nam toe. Mensen, die tijdens de coronacrisis hun baan hadden verloren gingen niet altijd terug naar een hun oude baan. Het aantal beroepsveranderingen nam toe.⁷ Ook het aantal wisselingen van werkgever nam toe: de krappe arbeidsmarkt biedt voor werknemers de mogelijkheid om een leukere baan, een beter betaalde baan of een baan dicht bij huis te nemen.
- Ten slotte speelt in een aantal sectoren de vergrijzing een belangrijke rol. Figuur 2.2. laat zien in welke sectoren de meeste oudere werknemers werkzaam zijn. Een groot deel van de 60-plussers zal de komende zeven jaar de arbeidsmarkt verlaten.

⁶ CBS (augustus 2022), *Spanning op de arbeidsmarkt loopt verder op*

⁷ CBS (juni 2022), *Meer mensen wisselden van beroep in 2021* (cbs.nl)

Figuur 2.2 Aantal 50-plus werknemers per sector



Bron: UWV

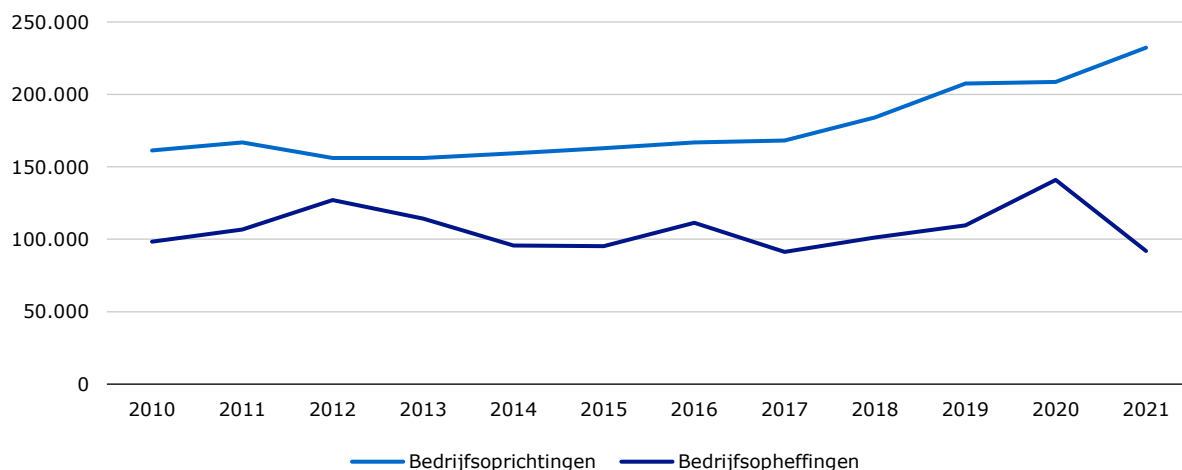
Bedrijvendynamiek

Jaarlijks zijn er meer nieuwe bedrijven dan bedrijfsopheffingen. Het coronajaar 2020 liet wel een toename van het aantal bedrijfsopheffingen zien, maar ook in dat jaar was het aantal bedrijfsoprichtingen groter. Bij de toename van het aantal bedrijven gaat het vaak om eenmanszaken. Volgens het CBS was 67% van alle bedrijven in Nederland in het derde kwartaal van 2022 een eenmanszaak; in het eerste kwartaal van 2007 was dat nog 53%.⁸

Bij de meeste bedrijfsopheffingen gaat het om bedrijven die zelf zijn gestopt, bijvoorbeeld ter voorkoming van een faillissement. Hoewel veel bedrijven financiële problemen hadden door de coronacrisis bleef het aantal uitgesproken faillissementen laag. Ondanks een toename in april en mei was het totaal aantal faillissementen in 2020 lager dan in 2019. In 2021 is dat aantal nog verder gedaald. Ook in de eerste acht maanden van 2022 ligt het aantal faillissementen beneden het niveau van voor de coronacrisis.⁹

Het aantal bedrijfsopheffingen was in de eerste helft van 2022 wel relatief hoog. Vooral veel webwinkels werden opgeheven.¹⁰

Figuur 2.3 Bedrijfsoprichtingen en bedrijfsopheffingen



Bron: CBS

⁸ Bedrijven (cbs.nl)

⁹ CBS (september 2022), Aantal faillissementen vrijwel hetzelfde in augustus

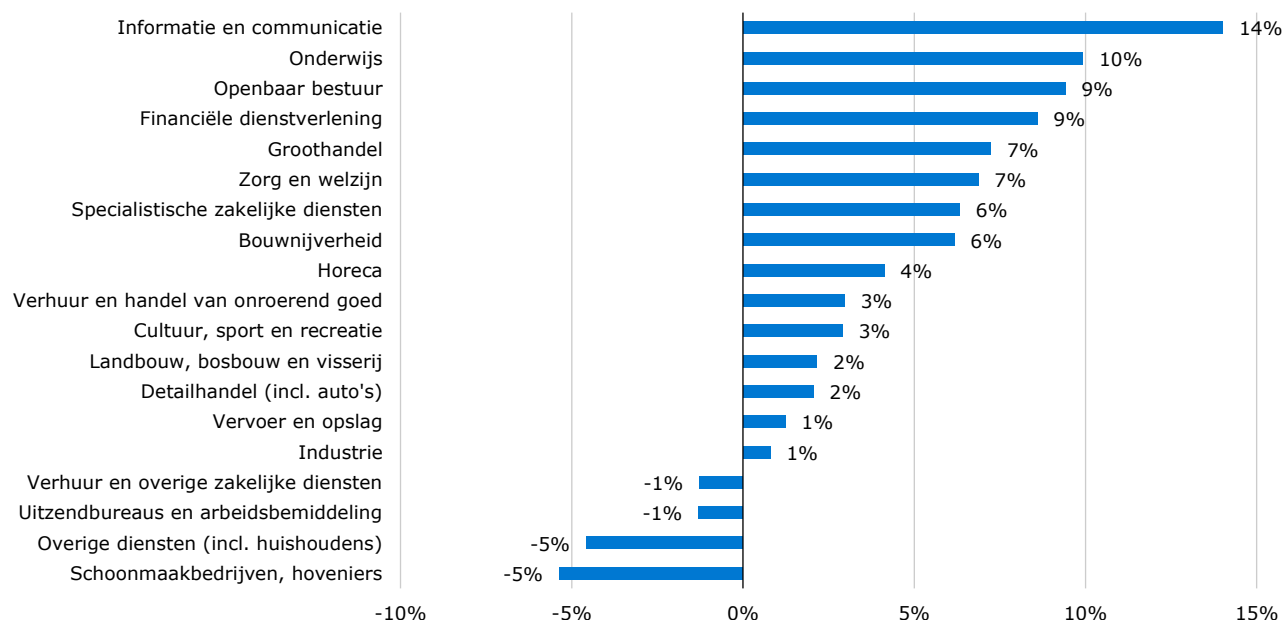
¹⁰ CBS (augustus 2022), Hoogste aantal bedrijfsopheffingen sinds 2007 in het eerste halfjaar

Werkgelegenheid

Het aantal banen nam in het tweede kwartaal van 2022 verder toe (+ 85.000).¹¹ Het totaal aantal banen van werknemers en zelfstandigen steeg in dat kwartaal naar 11,4 miljoen. Hierbij gaat het om 8,9 miljoen werknemersbanen en om 2,5 miljoen banen van zelfstandigen. Het aantal banen van zelfstandigen is nog nooit zo hoog geweest.¹² Het aantal banen van werknemers ligt in de meeste sectoren inmiddels hoger dan voor de coronacrisis (Figuur 2.4).

Figuur 2.4 Banen van werknemers per sector*, juni 2022 t.o.v. juni 2019

Ontwikkeling in procenten



*Sector volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS.

Bron: UWW

Uitzendarbeid

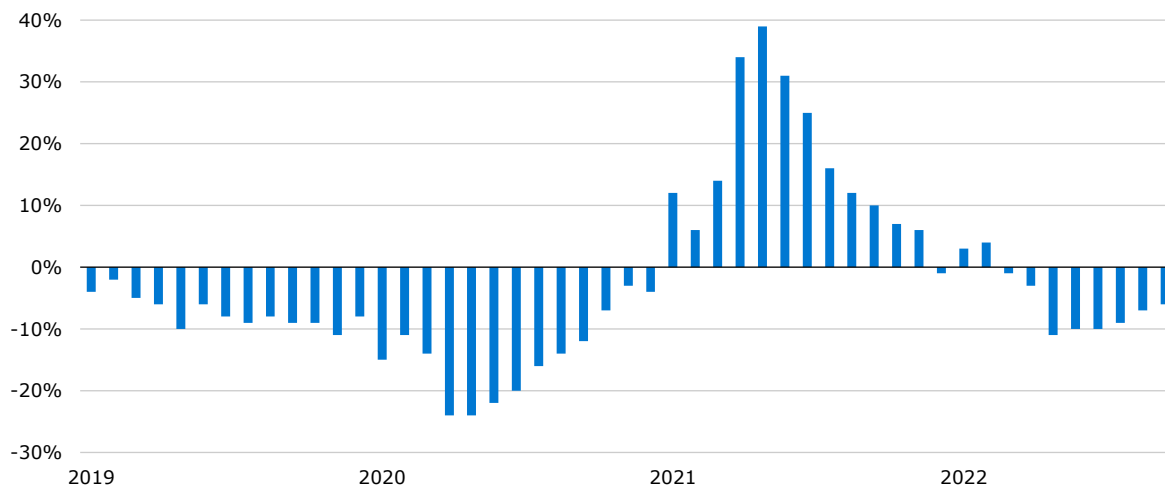
Uitzendwerk kan over het algemeen gezien worden als een graadmeter van de arbeidsmarkt. Uitzendwerk heeft voor werkgevers als voordeel dat ze hun personeelsbehoefte snel kunnen aanpassen op een veranderende bedrijvigheid. Bij groeiende bedrijvigheid kan deze door de inzet van uitzendkrachten snel worden gerealiseerd. Maar ook als er sprake is van een krimpende bedrijvigheid kan een werkgever met uitzendwerk snel reageren op veranderende bedrijfsomstandigheden. Het bedrijf kan van uitzendkrachten vrijwel meteen afscheid nemen. Bij andere contractvormen gaat het afstoten van personeel met vertraging gepaard.

Dit patroon was ook te zien gedurende de coronacrisis. Het aantal uitzenduren van uitzendorganisaties aangesloten bij ABU, daalde in 2020 sterk. Dankzij een sterke economische groei nam de vraag naar uitzendkrachten in 2021 weer toe. Het aantal ABU-uitzenduren is in het begin van 2022 nog hoger dan in dezelfde periode van het jaar daarvoor, maar vanaf de derde periode neemt de groei af. Hier speelt mee dat de ontwikkeling getoond wordt in jaarmutaties en dat daarin vergeleken wordt met de relatief hoge stand van 2021. Daarnaast is de arbeidsmarkt dusdanig krap dat ook uitzendbedrijven te maken hebben met personeelstekorten.

¹¹ CBS (september 2022), Economie groeit met 2,6 procent in tweede kwartaal 2022

¹² StatLine - Arbeidsvolume; bedrijfstak, kwartalen, nationale rekeningen (cbs.nl)

Figuur 2.5 Ontwikkeling uitzenduren ABU-uitzendorganisaties per 4-wekelijkse perioden
jaar-op-jaar mutaties

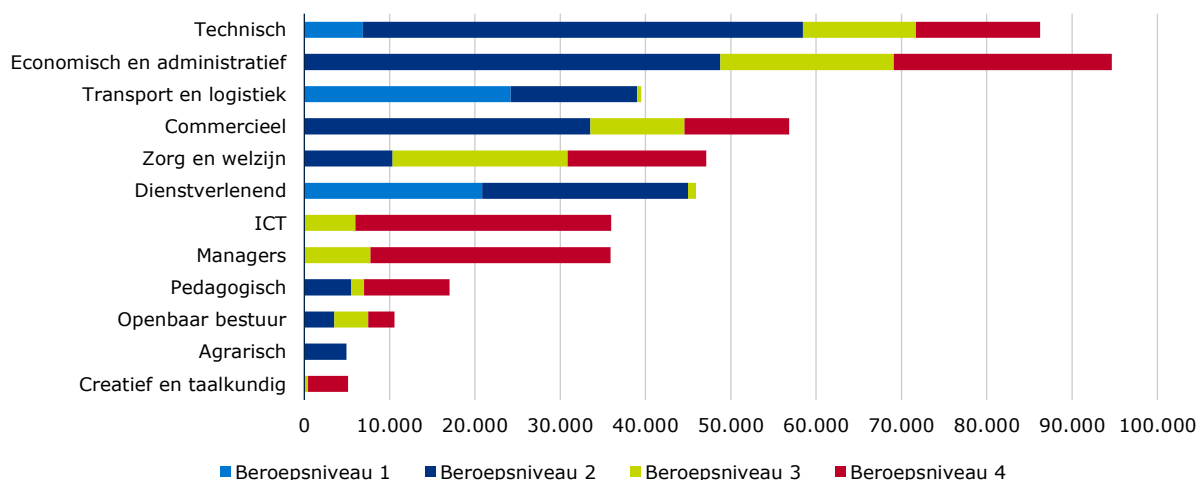


Bron: ABU

2.2. Vacatures naar beroepsniveau en beroepsklasse

UWV heeft op basis van gegevens van CBS en Jobfeed een schatting gemaakt van het aantal vacatures per beroepsniveau en beroepsklasse. Figuur 2.6 toont de openstaande vacatures in het tweede kwartaal van 2022 naar ISCO-beroepsklasse en -niveau. Tabel 2.1 toont de ontwikkeling van de openstaande vacatures naar ISCO-beroepsniveau.

Figuur 2.6 Openstaande vacatures naar beroepsklasse en beroepsniveau (ISCO), 2e kwartaal 2022



Bron: UWV

De internationale ISCO-classificatie classificeert beroepen volgens de belangrijkste taken en activiteiten. De indeling naar beroepsniveau van ISCO onderscheidt vier categorieën:

- Beroepsniveau 1: eenvoudige routinematige taken, waarvoor elementair of lager onderwijs volstaat;
- Beroepsniveau 2: weinig tot middelmatig complexe taken, waarvoor lager of middelbaar onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 3: complexe taken, waarvoor middelbaar of hoger onderwijs vereist is;
- Beroepsniveau 4: zeer complexe gespecialiseerde taken, waarvoor hoger of wetenschappelijk onderwijs vereist is.

Tabel 2.1 Openstaande vacatures naar beroepsniveau (ISCO)

	Aantal 2e kwartaal 2022	Aantal 1e kwartaal 2022	Aantal 2e kwartaal 2021	Mutatie t.o.v. vorig kwartaal	Mutatie t.o.v. jaar geleden
ISCO beroepsniveau 1	52.000	45.800	35.500	14%	46%
ISCO beroepsniveau 2	197.000	193.400	139.400	2%	41%
ISCO beroepsniveau 3	86.200	78.300	58.400	10%	48%
ISCO beroepsniveau 4	144.600	130.700	100.300	11%	44%
Totaal	479.800	448.200	333.600	7%	44%

Bron: UWV

Het aantal vacatures laat op alle beroepsniveaus een forse stijging ten opzichte van een jaar geleden zien. Ten opzichte van het vorige kwartaal is de stijging in absolute aantallen het hoogst op beroepsniveau 4: een toename van bijna 14 duizend. Het gaat dan bijvoorbeeld om systeemanalisten en ICT-adviseurs, managers verkoop en marketing, gespecialiseerd verpleegkundigen en verpleegkundig coördinatoren, belastingadviseurs, accountants, recruiters, juristen en juridisch specialisten.

Tabel 2.2 toont de ontwikkeling van het aantal openstaande vacatures naar BRC-beroepsklasse. Die ontwikkeling in het aantal openstaande vacatures verschilt sterk tussen beroepsklassen. Opvallend is de stijging van het aantal vacatures voor pedagogische beroepen. Zo is er veel vraag naar docenten exacte vakken en docenten talen in het secundair onderwijs. De grootste aantallen zitten bij de bedrijfseconomische en administratieve beroepen en de technische beroepen. Bij de bedrijfseconomische en administratieve beroepen zijn er veel openstaande vacatures voor transportplanners en logistiek medewerkers, administratief medewerkers en boekhoudkundig medewerkers. Bij de technische beroepen zijn er veel vacatures voor elektriciens en elektronicamonteurs, machinemoniteurs, productiemachinebedieners en assemblagemedewerkers, tekenaars en constructeurs bouwkunde en meet- & regeltechnisch en elektronica monteurs.

Tabel 2.2 Openstaande vacatures naar beroepsklasse (BRC)

	Aantal 2e kwartaal 2022	Aantal 1e kwartaal 2022	Aantal 2e kwartaal 2021	Mutatie t.o.v. vorig kwartaal	Mutatie t.o.v. jaar geleden
Agrarische beroepen	5.000	4.800	4.700	4%	6%
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	94.700	92.700	62.000	2%	53%
Commerciële beroepen	56.800	54.300	34.100	5%	67%
Creatieve en taalkundige beroepen	5.100	4.300	2.800	19%	82%
Dienstverlenende beroepen	45.900	40.800	28.300	13%	62%
Ict beroepen	36.000	33.000	26.900	9%	34%
Managers	35.900	33.500	21.800	7%	65%
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	10.600	8.900	7.100	19%	49%
Pedagogische beroepen	17.000	13.300	12.600	28%	35%
Technische beroepen	86.300	81.600	70.000	6%	23%
Transport en logistiek beroepen	39.500	36.500	26.700	8%	48%
Zorg en welzijn beroepen	47.100	44.600	36.600	6%	29%
Totaal	479.800	448.200	333.600	7%	44%

Bron: UWV

De vacaturecijfers in deze paragraaf zijn niet gecorrigeerd voor seizoenseffecten. De CBS-cijfers met seizoenscorrectie geven een zuiverder beeld van de arbeidsmarktontwikkeling. Voor een uitvoeringsorganisatie als UWV is het belangrijker om te weten hoeveel vacatures er feitelijk zijn. Bovendien worden deze vacaturecijfers als input gebruikt voor de spanningsindicator. De totalen van cijfers in deze paragraaf kunnen dus enigszins afwijken van de in paragraaf 2.1 genoemde aantallen, die door het CBS gepubliceerd zijn.

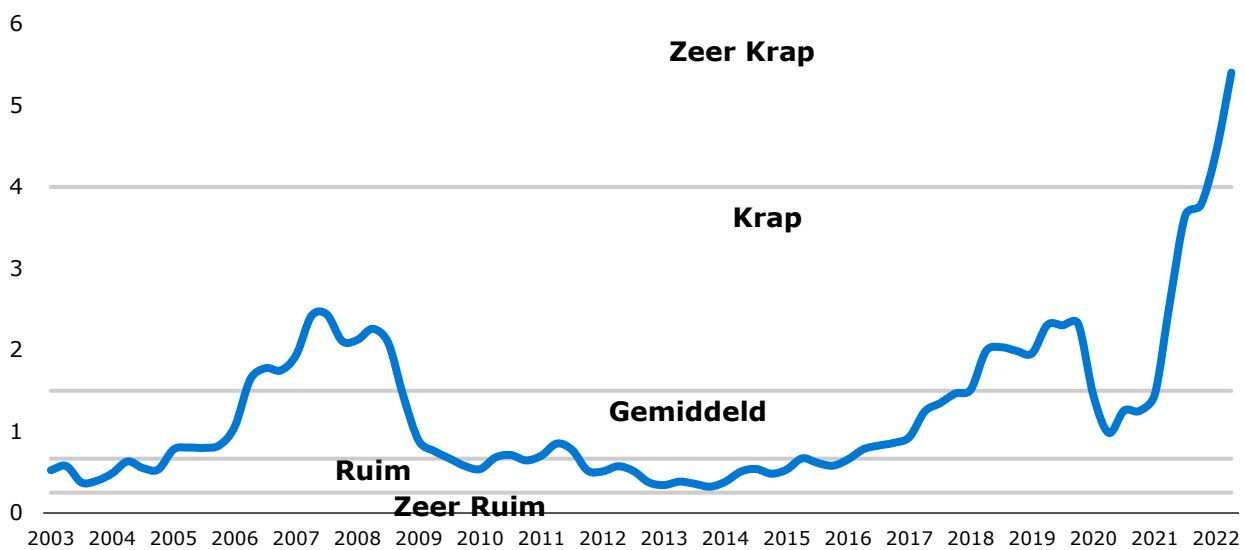
3. Spanningsindicator

3.1. Spanning op de arbeidsmarkt

In het tweede kwartaal van 2022 nam de spanning op de arbeidsmarkt verder toe. Dat blijkt uit de spanningsindicator van UWV (Figuur 3.1). Dat is een objectieve maatstaf voor de verhouding tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (zie voor uitleg Box 3.1). Zo telde het tweede kwartaal van 2021 128.000 personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar en 334.000 openstaande vacatures. In het tweede kwartaal van 2022 gaat het om 89.000 kortdurend werklozen en 480.000 vacatures.

In het eerste kwartaal van 2022 was er voor het eerst sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt. Maar in het tweede kwartaal is de arbeidsmarkt nog krappere geworden: het aantal vacatures is verder gestegen en het aantal kortdurend werklozen is verder gedaald.

Figuur 3.1 De ontwikkeling van de spanning op de arbeidsmarkt



Bron: UWV

Box 3.1. Spanningsindicator Arbeidsmarkt

UWV berekent de Spanningsindicator Arbeidsmarkt door het aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar. Deze grootheden worden gebruikt als benadering van de openstaande vraag en direct beschikbaar aanbod. De Spanningsindicator Arbeidsmarkt kan een getal opleveren tussen 0 en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Bij een indicator van 0 is de arbeidsmarkt zeer ruim, want er zijn geen openstaande vacatures en wel kortdurend werklozen. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen is de arbeidsmarkt zeer krap. Er wordt uitgegaan van een indeling in vijf categorieën: zeer ruim, ruim, gemiddeld, krap en zeer krap. De indeling en typering zijn als volgt: 0 tot 0,25: zeer ruim; 0,25 tot 0,67: ruim; 0,67 tot 1,5: gemiddeld; 1,5 tot 4,0: krap; 4,0 of meer: zeer krap. Deze grenzen zijn bepaald door een tijdreeksanalyse uit te voeren. Zie voor meer informatie over de methodiek en ook de cijfers het [Dashboard Spanningsindicator](#) van UWV.

Steeds meer bedrijven ervaren tekorten aan personeel

De resultaten van de Conjunctuurenquête Nederland (COEN) van het CBS laten zien dat steeds meer ondernemers in een tekort aan arbeidskrachten als belemmering ervaren voor hun activiteiten. In het tweede kwartaal van 2022 ervaart 34% van de ondernemers in het tweede kwartaal van 2022 belemmeringen in de bedrijfsuitvoering vanwege een tekort

aan arbeidskrachten. De ondernemers verwachten dat dit tekort in het derde kwartaal van 2022 nog verder toeneemt naar 38%. Het tekort aan arbeidskrachten is dan nog steeds veruit de grootste belemmering in de bedrijfsvoering.¹³

In het derde kwartaal is het aantal personen met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar verder gedaald van 89.000 naar 85.000. Dat betekent dat er in het derde kwartaal nog minder werklozen beschikbaar zijn voor het vervullen van vacatures.

3.2. Spanning naar beroepsniveau en beroepsklasse

De krapte op de arbeidsmarkt is in het tweede kwartaal van 2022 op alle beroepsniveaus ten opzichte van een jaar eerder toegenomen van krap tot zeer krap (Tabel 3.1). Op beroepsniveau 1 gaat het o.a. om verhuizers, grondwerkers weg- en waterbouw en fastfoodbereiders. Voor de andere beroepsniveaus worden veel voorbeelden genoemd onder tabel 3.2.

Tabel 3.1 Spanningsindicator naar beroepsniveau (ISCO)

	Spanning 2e kwartaal 2022	Typering	Spanning 2e kwartaal 2021	Typering
ISCO beroepsniveau 1	5,15	zeer krap	2,27	krap
ISCO beroepsniveau 2	6,00	zeer krap	2,67	krap
ISCO beroepsniveau 3	6,80	zeer krap	3,21	krap
ISCO beroepsniveau 4	6,97	zeer krap	3,75	krap
Totaal	5,40	zeer krap	2,60	krap

Bron: UWV

Behalve voor de agrarische en de creatieve en taalkundige beroepen is de spanning in het tweede kwartaal van 2022 in alle beroepsklassen zeer krap (Tabel 3.2).

Tabel 3.2 Spanningsindicator naar beroepsklasse (BRC)

	Spanning 2e kwartaal 2022	Typering	Spanning 2e kwartaal 2021	Typering
Agrarische beroepen	3,95	krap	3,00	krap
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	5,19	zeer krap	2,46	krap
Commerciële beroepen	6,78	zeer krap	2,37	krap
Creatieve en taalkundige beroepen	2,41	krap	0,94	gemiddeld
Dienstverlenende beroepen	8,42	zeer krap	2,55	krap
Ict beroepen	16,00	zeer krap	10,79	zeer krap
Managers	5,09	zeer krap	2,28	krap
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	6,49	zeer krap	3,14	krap
Pedagogische beroepen	6,24	zeer krap	3,06	krap
Technische beroepen	6,79	zeer krap	3,79	krap
Transport en logistiek beroepen	5,79	zeer krap	2,53	krap
Zorg en welzijn beroepen	5,80	zeer krap	3,60	krap
Totaal	5,40	zeer krap	2,60	krap

Bron: UWV

¹³ [Conjunctuurenquête Nederland \(COEN\) | Ondernemersplein - KVK](#)

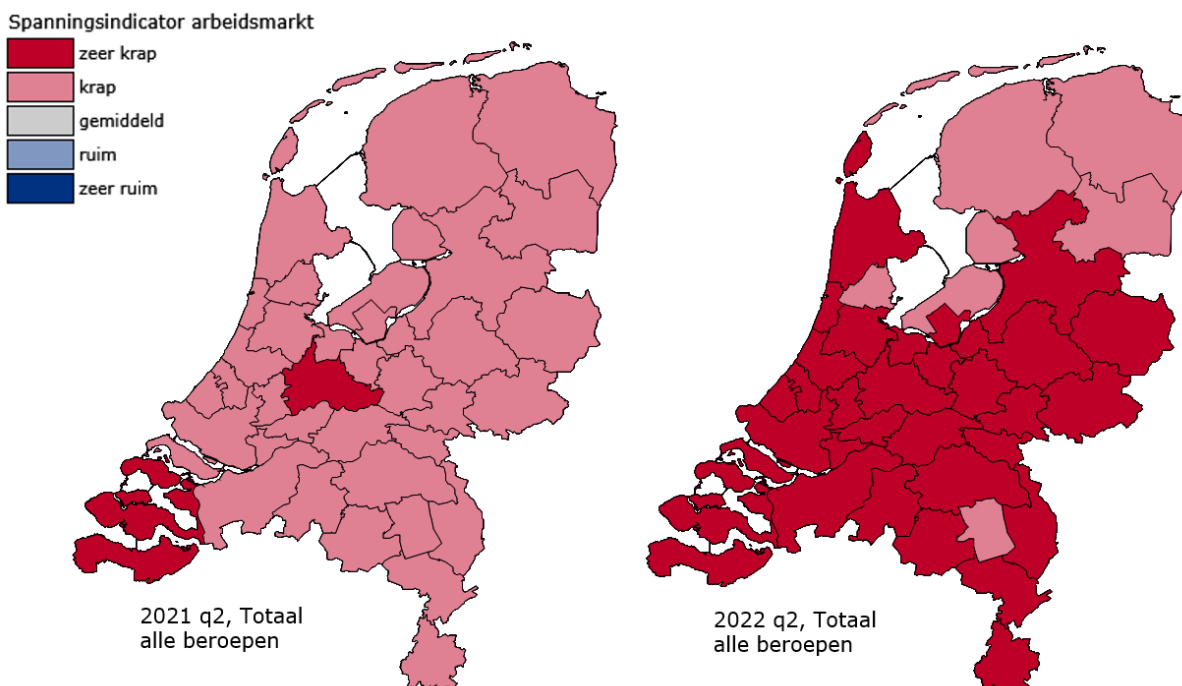
Enkele voorbeelden van beroepen waarvoor in het tweede kwartaal van 2022 de arbeidsmarkt zeer krap is per beroepsklasse:

- Agrarische beroepen: hoveniers.
- Bedrijfseconomische en administratieve beroepen: productieplanners, werkvoorbereiders en calculators elektrotechniek, fiscalisten, taxateurs en BI (business intelligence) experts.
- Commerciële beroepen: medewerkers fastfoodrestaurants en snackbars, verkoopmedewerkers detailhandel elektronica, inkopers, verzekeringsagenten en marktonderzoekers en marketeers.
- Dienstverlenende beroepen: teamleiders huishoudelijke diensten en schoonmaak en fastfoodbereiders.
- ICT-beroepen: adviseurs automatisering, databasebeheerders en web- en multimediaontwikkelaars.
- Managers: managers onderzoek en ontwikkeling (R&D) technologie en managers bouw en installatiewerk.
- Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen: consultants WMO en aanvullende sociale voorzieningen en juristen en juridisch specialisten.
- Pedagogische beroepen: docenten exacte vakken vo/mbo, docenten taalkundige vakken vo/mbo en vakdocenten metaal, elektro en overige materiaaltechnieken.
- Technische beroepen: monteurs elektriciteitsnetten, timmerlieden werkplaats en interieur, glaszetters, plaatwerkers (deelbewerking), CNC-machinebedieners, tekenaars en constructeurs installatietechniek, tekenaars en constructeurs bouwkunde, bodemkundig onderzoekers en –saneerders, ingenieurs bouwkunde en ontwerpers hardware en industriële automatisering.
- Transport en logistiek beroepen: kraanmachinisten, vrachtwagenchauffeurs algemeen/binnenland en vrachtwagenchauffeurs speciaal vervoer
- Zorg en welzijn beroepen: basis verpleegkundigen, opticiens, laboranten medische diagnostiek en therapie en fysio- en oefentherapeuten.

3.3. Spanning naar arbeidsmarktregio

Figuur 3.2 laat zien dat de spanning op de arbeidsmarkt in alle regio's is toegenomen. In het tweede kwartaal van 2021 was er al krapte in alle arbeidsmarktregio's en was de arbeidsmarkt in twee regio's zeer krap. Een jaar later is de kaart nog donkerder rood gekleurd en geldt 'zeer krap' voor bijna alle arbeidsmarktregio's, op zes regio's na.¹⁴

Figuur 3.2 Spanningsindicator per arbeidsmarktregio



¹⁴ UWV (22 september 2022), Spanningsindicator voor 5e keer op rij naar record

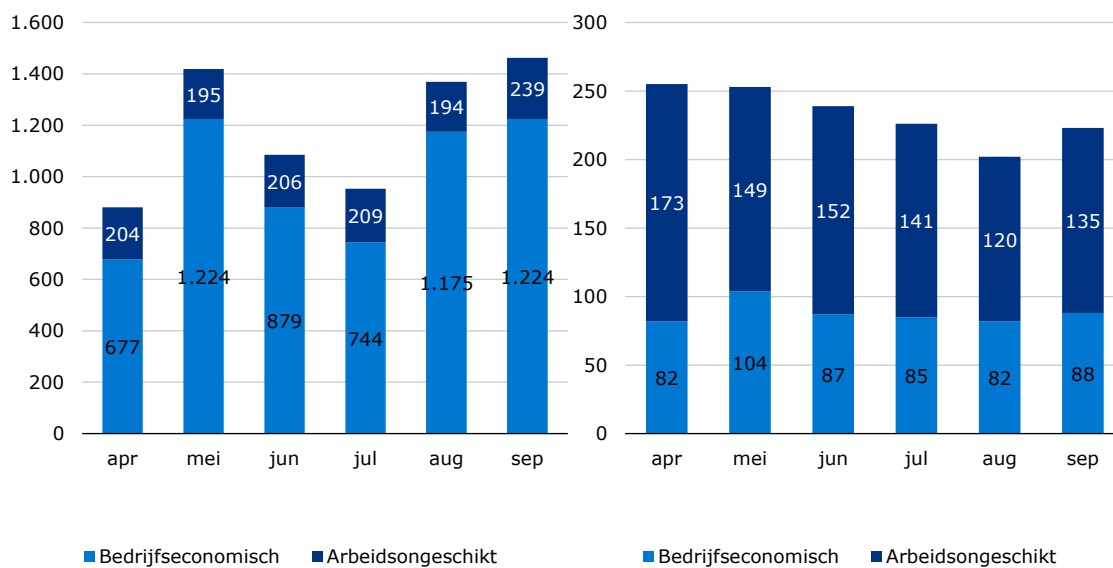
Bijlage I Ontslagvergunningen

Het totaal aantal ontslagaanvragen om bedrijfseconomische redenen over de eerste negen maanden van 2022 ligt 25% lager dan in dezelfde periode van 2021.

Het aantal verleende ontslagvergunningen over de eerste negen maanden van 2022 ligt 23% lager dan in dezelfde periode van 2021. Het deel hiervan dat een bedrijfseconomische reden had, lag 36% lager. Bij de cijfers over verleende ontslagvergunningen is het belangrijk om te weten dat maar voor een deel van alle ontslagen een ontslagvergunning van het UWV nodig is.

Figuur I.1 laat het aantal ingediende ontslagaanvragen en verleende ontslagvergunningen in de afgelopen zes maanden zien. In augustus en september neemt het aantal ontslagaanvragen weer toe.¹⁵

Figuur I.1 Ingediende ontslagaanvragen (links) en verleende ontslagvergunningen (rechts) in de afgelopen maanden



Bron: UWV

Het [dashboard Ontslag](#) geeft actuele inzichten in ontwikkelingen op ontslaggebied. Op werkgeversniveau en op het niveau van werknemers die mogelijk ontslagen worden. Dit interactieve dashboard maakt het mogelijk selecties maken naar een bepaalde periode, sector, arbeidsmarktregio of provincie.

¹⁵ NOS Nieuws (20 oktober 2022), Meer ontslagaanvragen, daling werkloosheidsuitkeringen voorbij

Colofon

Uitgave

UWV Arbeidsmarktinformatie en –advies, 10 november 2022

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

annelies.boerdam@uwv.nl

Voor persvragen kunt u terecht bij onze woordvoerders via 020 687 5185.

Auteurs

Annelies Boerdam
Feike Reitsma
Sake Wagenaar

Volg ons



Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2022

